

United Nations Piniraqnit tapkunung Pilarutit Nunaqqaqtut Inungnut

ATTATAQHIMAYUQ

Tamna United Nations Piniraqnit tapkununga Pilarutit Nunaqaqaqtut Inungnut

Titiratuqa hatqititat tapkuat
Tapkuat United Nations-kut
Timinga Maniliurutit Inuliquitlu Havakvia
Saptaipa 2007

Pigiaqtitauyuq atuliqtaunia tapkununga Tamaitnut Katimayit talvani 13 Saptaipa 2007

[*piitumik naunaipkutat taphumunga Aturniqhat Katimayiralaat (A/61/L.67 tamnalu Add.1)*]

61/295. United Nations Piniraqnit tapkununga Pilarutit Nunaqaqaqtut Inungnut

Tapkuat Tamaitnut Katimayit,

Naunaiqhimani aturahuaquyauyuq tapkununga Inungnut Pilarutit Katimayit talvanittut pigiatitauyuq 1/2 talvani 29 Juni 2006,¹ tapkununga Katimayit atuliqatat titiqat tapkununga United Nations Piniraqnit tapkununga Pilarutit Nunaqaqaqtut Inungnut,

Itqaumaplugit tapkuat pigiaqtitat 61/178 talvani 20 Tisaipa 2006, tapkuat ihumaliuqtut kinguvariaqnia ihumagiyaunia huliniq tapkununga Piniraqnit pivikhaqaquplugu uqaqatigiikpalliinqit tapkununga, ihumaliuriplutiklu inirtiqli ihumaliurniqtik hivuagut nungutnia tapkuat siksiti-uan katimania tapkuat Tamaitnut Katimayit,

Atuliqni tapkuat United Nations Piniraqnit tapkununga Pilarutit Nunaqaqaqtut Inungnut iluanititlugit tapkuat attataqhimayut talvunga hatqititayut pigiaqtitaq.

*107-nga katitlugit katimaniq
13 Saptaipa 2007*

¹Takulugu *Atuqtauyut Titiqat tapkununga Tamaitnut Katimayit Siksiti-uanga Katimaniq, Ilagiarut Nappaa 53 (A/61/53)*, ilanga uan, taiguag II, nakataani. A.

Attataqhimayuq

United Nations Piniraqnit tapkununga Pilarutit Nunaqaqaqtut Inungnut

Tapkuat Tamaitnut Katimayit,

Hivuliqtauyaq tapkununga pityutit ihumagiyaunilu Ilagiyat tapkuat United Nations, ukpirinilu atuqtitauniaqniraqni piyalgit ihumagiyaayut tapkununga Nunaqyuat malikhugit tapkuat Ilagiyayut,

Naunaiqni tapkuat nunaqaqaqtut inungnut ayyikkutauyangi tamaitnut ahii inungnut, huli ilitturiplugit tapkuat pilarutai tamaita inungnut allatqigiangi, ihumagiyaangi inmingnik aalaginit, taimalu naalaktauyangi taimiattuyangit,

Naunaiqnitauq tamaita inungnut ikayuqni tapkuat aalatqit nakuuqpiartut inuuhit ilitquhiitlu, tapkuat pityutaayut atuqtauvaktunut pitquhiit inungnut quyaginnaq,

Naunaiqpalliqli tamaita titiqat, maligait pitquhiitlu piplugit tapkuat uvaluniit aturahuaqtitni nakuuniqpanguni inungnut uvaluniit inmingnut piplugit nunaqnuaq humingaani uvaluniit humiutauni, ukpiqni, hunauyangi uvaluniit aalatqiknit ihuinarutaayut, maligaqtigut hugiyaungittut, ihumattiarmun hukhariyaungittut inuliquitinutlu nakuungittut,

Naunaitqikhaqni tapkuat nunaqaqaqtut inungnut, atuqtauninut pilarutai, piyukhat piitninik ihuinaqtaunig qanurittunitliqak,

Ihumaalutigini tapkuat nunaqaqaqtut inungnut akhuqtitaayut atuqpakhimaninit ihuinaqtaunig piplugit, taimailuqtauni, tapkuat ilitquhiqtaqtitaunahuaqni ihuiliqtitnilu nunakput, nunatagaayut piqaqnitlu, taimatut atuqtailiplugit, piluaqtumik, pilarutai pivaliatitni malikhugit tapkuat inmingnut piyaqaqnit piyumanilu,

Ilitturini irininaqnit piyaqaqni naalakniqmun aturahuaqtitnilu pitarihimayai pilarutit nunaqaqaqtut inungnut tapkunangaqhimayut katimayiuttarniqmun, maniliurutit inuliquititlu hanalrutai ilitquhinit, tarniinit pitquhi, atuqpakhimani ilitquhirivakni, piluaqtumik pilarutai nunait, nunatagaayut piqaqnitlu,

Ilitturigiplugittauq irininaqnit piyaqaqni naalakninut aturahuaqunilu tapkuat pilarutit nunaqaqaqtut inungnut naunaiqni angirutit, angirutaayut ahiilu atuttiaqtut ihuaqhautai Nunaqyuanut,

Tungahuktitnia piqpiaq tamna nunaqaqaqtut inungnut ihuaqhihimayut inmingnik katimayiuttaqnit, maniliurutit, inuliquitit ilitquhiitlu pivaliqtitynit pinahuaqhugit nungupkaqni tamaita qanuritnit ihuinaqtaunig ingumainaqnitlu humiliqak atuqqata,

Piniarahugini munariyauni tapkununga nunaqaqaqtut inungnut pivalianinut aktuayut tapkununga nunainutlu, nunatagaayut piqaqnitlu pilaqtitniagai ihuaqhihimani hakugikhivalliqnilu havakvit, ilitquhiit pitquhilu, aturahuaqtitnilu pivaliatitni malikhugit tapkuat pinahuaqnit piyaqaqnilu,

Ilitturini naalakni nunaqaqaqtut ilihimani, ilitquhiit pitquhilu ikayuqhiutiyut ihuaqhihimanit ayyikkiktitnilu pivaliatitni naamaknilu aulataunig avatigiyainut,

Akhuqyumini tapkuat ikayuqhiutinit anguyakviuhuiqni nunat nunatagaayutlu nunaqaqaqtut inungnut inuutiaqniqmun, maniliurutit inuliquititlu hivunmuknit

pivalianitlu, kangiqhimaplugit ilannarikniqlu piqatigikni nunaqyuat inungnutlu hilaqyuaqmi,

Ilitturiplugit piluaqtumik tapkuat pilarutai nunaqaqaqtut ilagiit nunaliuyutlu pihimainaqni atuqatigikniq havariyauni pirqhainiq, ilihainiq, iliharniq inuuhirikniqlu nutaqamingnut, malikhaqhugit pilarutai nutaqat,

Malikhaqhugit pilarutai naunaiqni angirutini, angirutauyut ahiilu atuttiaqtut ihuaqhautit tapkunanga Nunaqyuat tapkuatlu nunaqaqaqtut inungnut piyut, ilaitnilu qanuritnit, pityutit hilaqyuamun ihumaalutauyut, piyauyumayut, havariyauyut pitqubhitlu,

Ihumagiyaunittauq angirutaumiyut, angirutit ahiilu atuttiaqtut ihuaqhiyaunit, piqatigiknilu hatqiqititai, tapkuat pihimayut hakugikhigiaqinut katutyiqatigiknit tapkunanga nunaqaqaqtut inungnut Nunaqyuatlu,

Naunaiqtaunit tapkuat Taiguaq tapkunanga United Nations, tapkuat Hilaqyuaqmi Atunuiyut tapkunanga Maniliurutit, Inuliquitit Ilitquhiitlu Pilarutit² tapkuatlu Hilaqyuaqmi Atunuiyut Inuliquitit Katimayituttatutlu Pilarutit,² tapkualuttauq Vienna Piniraqnit Havagutailu Huliniit,³ naunaiqni atuqtauvaknit atuqpiaqni tapkuat pilarutit inmingnik-aulattiniq tamaitnut inungnut, piplugit tapkuat ihumamiqhutik naunaiqnit katimayituttatni qanuritni ihumamiklu pinahuaqni tapkuat maniliurutit, inuliquitit ilitquhitlu pivaliatitni,

Ihumagiplugu piittuq uumani Piniraqnit atuqtaulat pingitniraqnit kitutliqak inungnut pilarutai inmingnik-pinahuaqnit, atuqni malikhaqni tapkuat hilaqyuaqmi maligaq,

Naluhuiqhugit tapkuat ilitturini nunaqaqaqtut inungnut uumani Piniraqnit pivalirutauniat ihuaqhittiaqhimani ikayuqtigikni piqatigiknit tapkunanga Nunaqyuat tapkuatlu nunaqaqaqtut inungnut, piplugit ihumagiyauni nakuaturniq, ihumamirniq, naalakniqlu inungnut pilarutit, ihuinangitnit nakuuyumiklu piyaunit,

Pinahuaqtitni Nunaqyuat malikhaqni tapkuat atuttiaqtumiklu atuqpalianit tamaita tapkuat aturiaqaqnit atuqniqut nunaqaqaqtut inungnut malikhugit hilaqyuaqmi hanalrutit, piluaqtumik tahapkuat turangayut inungnut pilarutit, uqatigiplugit ikayuqtigiknilu tapkuat inungnut pityutiqaqtunut,

Akhuqyumiplugit tapkuat United Nations pihimayut atuqpiatumik atuiniqiniklu havaruini aturahuaqtitni hapumminilu tapkuat pilarutit nunaqaqaqtut inungnut,

Ukpirini tamna una Piniraqnit hulivalliq atuqpiaqnia atuqtakhaq hivunmun ilitariyaunianut, aturahuaqtitnia hapumminialu pilarutit ihumamirutitlu nunaqaqaqtut inungnut pivaliatitnilu turangayut huliniit tapkuat United Nations havagutai uumani havaqni,

Ilitturini naunaitqikhaqnilu tapkuat nunaqaqaqtut inmingnut pilaqnilgit ihuinaqtauhimaittumik tamaitnik inungnut pilarutit ilitturiyauyut hilaqyuaqmi maligait, tapkuatlu nunaqaqaqtut inungnut pihimayai katitlugit pilarutit tapkuat huruqtaulaitni aturiangit, inuuhirikni ilagittiaqnilu pivaliatitni inuuninut,

²Takuni pigiaqtitauni 2200 A (XXI), attataqhimayut.

³A/CONF.157/24 (Ilanga I), taiguaq III.

Ilitturiplugu tamna qanuritnia nunaqaqaqtut inungnut aalatqiknit tapkunanga nunaliit avikhimaninit tapkunangalu nunaqyuat tapkuatlu angipyaktumik nunaqyuami nunaliitlu avikhimaniani ilitquhiitlu atuqhimanini piyukhat ihumagiyaunit,

Pinahuattiaqhugu piniraqnit malikni United Nations Piniraqnit tapkununga Pilarutit Nunaqaqaqtut Inungnut atuqtauvakni pitagauni pinahuagakhat piplugit katutyiqatigikniq atauttimutlu naalakniq:

Nakataani 1

Nunaqaqaqtut inungnut pilarutilgit tamaitnut aliagini, katihimaplutik uvaluniit inmigut, tamaitnut inungnut pilarutit atuqtauvaktutlu ihumamirutit ilitturiyaunitigut tapkunani Malgaqyuat tapkuat United Nations, tamna Hilaqyuaqmi Piniraqnit Inungnut Pilarutit⁴ hilaqyuaqmilu inungnut pilarutit maligaaq.

Nakataani 2

Nunaqaqaqtut inungnut inmiguqtutlu ihumamiqtut ayyiikiktutlu tamaitnut ahiinut inungnut inmiguqtutlu pihimayutlu pilarutmik piyaungitpiaqnit qanuqluniit ihuinaqtaunit, aturahuagninut pilaruytiktik, piluaqtmik piplugit nunaqaqaqtunit humingaqnit uvaluniit hunauyangit.

Nakataani 3

Nunaqaqaqtut inungnut pilarutilgit inmingnik-pinahuarniq. Piplugu tamna pilarniq ihumamik naunaiqni katimayuttaqnit qanuritni ihumamiklu pinahuaqni maniliurutiktik, inuliquitit ilitquhiitlu pivaliatitnit.

Nakataani 4

Nunaqaqaqtut inungnut, atuqhugit pilarutiktik inmingnik-pinahuagnit, pihimayut pilarutmik ilikkuqnit uvaluniit inmingnik-aulattiniq pityutinut turangayut inmingni nunaliknilu pityutit, tapkualuttauq pityuhit piyaunilu kiinauyaqaqtitni ihumamirutit huyaunit.

Nakataani 5

Nunaqaqaqtut inungnut pilarutilgit ihuaqhihimani hakugikhigiqnilu naunaittunut katimayuttaqni, maligait, maniliurutit, inuliquitit ilitquhiitlu havakvit, huli pihimaplugit pilarutai piqatauniq tamaitnut, piyumagumik, katimayuttaarniq, maniliurutit, inuliquitit ilitquhiliqutitlu inuuhiq talvani Nunaqyuaqmi.

Nakataani 6

Tamaita nunaqaqaqtut inmiguqtut pilarutilgit nunaqyuaqarniq.

Nakataani 7

1. Nunaqaqaqtut inmiguqtut pilarutilgit inuuhiqmik, timimun ihumaliquitinutlu nakuuniq, ihumamirniq nautiumaniqlu inungmun.

⁴Pigiaqtitauyuq 217 A (III).

2. Nunaqaqaqtut inungnut piqartut katitlutik pilarutmik inuuniq ihumamiqhuni, inuuttiarniq nautiumaniqlu nunaliktigut inungnut piyalgitlu pipkagaungitniq kitunutliqak hulinit inuqaqauniqnut uvaluniit kitunikliqak ahii hulinit ningaqauniq, ilautitlugit nutaraiyaqauniq ilagit ahii nut ilaginit.

Nakataani 8

1. Nunaqaqaqtut inungnut inmiguqtunutlu pilarutilgit pipkagaungitni ayyikkuhiuqtitapkaqnit uvaluniit huruqtitauit ilitquhiinut.

2. Nunaqyuat piyalgit piqaqtitauni atuttiaqtumik hanalrutai pittailininut tapkuat, ihuaqhigiaqninutlu tapkununga:

- (a) Kitutliqak huliniit tapkuat turangayut uvalunit aktuayut pittailini nakuatuqnit nunaliit avikhimanitigut inungnut, uvaluniit ilitquhiit pinariyauni uvaluniit humingaqtut naunaiqni;
- (b) Kitutliqak huliniit tapkuat turangayut uvaluniit aktuayut piyauninut nunagiyainut, nunatagaayut piqaqnitlu;
- (c) Kitutliqak qanurittuni pipkagaayut inugiaknit nuktigauni tapkuat pipkagaunahuat uvaluniit aktuani ihuinaqni uvaluniit pittailini kitutliqak pilarutait;
- (d) Kitutliqak qanurittuni pipkagaayut ayyikkuhiutiyauni uvaluniit ilaliutyaqnit;
- (e) Kitutliqak qanurittuni titiqat hanatyuhikhaliugat aturahuaqtitni uvaluniit pipkaqni ihuinaqaunit uvaluniit nakuanut nakunginaqnit turaqni tapkununga.

Nakataani 9

Nunaqaqaqtut inungnut miguqtutlu pilarutilgit ilaunit tapkununga nunaqaqaqtut nunaliuyut uvaluniit nunaqyuq, malikhugit tapkuat pitquhiit ilitquhitlu nunaliuyup uvaluniit nunaqyuq piyauyuq. Piittuq ihuinarutmik kitutliqak qanuritni hatqilaqni atuqauninut taimaittut pilarut.

Nakataani 10

Nunaqaqaqtut inungnut piyaqangittuq pipkagaunia ahivaqnia nunagiyainit uvaluniit nunatagaayunit. Piittuq nuktiakiittumik, hivuagut tuhaumatitnilu angiqtaunit tapkuat nunaqaqaqtut inungnut piyaayut kinguagutlu angigutauni gaupkaqni piyalik pihimaittumik, hivuani tuhaumayumiklu angiqni tapkuat nunaqaqaqtut inungnut kinguagutlu angirutauni nakuamun naamaktumiklu utiqviuni tamnal, ayuqnaittarangat, atulaqninut utiqviuni.

Nakataani 11

1. Nunaqaqaqtut inungnut pilarutilgit atuqpaknit atuqtaulitqikhaqnilu ilitquhiqtik pitquhiit pitquhiuyutlu. Una ilalik pilarutmik ihuaqhihimani, hapumini pivaliatitnilu hivuani, tatyā hivunikhāmilu atuqtauvaknit ilitquhiqtik, tahapkuatut inituqlituqat atuqtauvaknitlu inait, piqutituqat, hanatyuhikhait, aliahutaunit, pitqubiliqutit takukhaunilu qungiaqtaunitlu hulityuhiit titiqatlu.

2. Nunaqyuat piyalgit piqaqtitni hugiatqikhaqni atuqhugit atuttiaqtut hanalrutai, tapkuat ilaqalat utiqviunit, pivaliatitni piqatigiplugit tapkuat nunaqaqaqtut inungnut, piplugit ilitquhiit, ilihimanit, ukpirinit tarniqnutlu pigiyait piyauni pihimaittumik ihumamiqni, hivuagut tuhaumatitnilu angiqnit uvaluniit ihuinaqni tapkuat maligait, pitquhit ilitquhiitlu.

Nakataani 12

1. Nunaqaqaqtut inungnut pilarutilgit aturiangit, pitquhiqaqnit, pivaliatitnit ilihautiginilu tarniqmun ukpirniqmutlu pitquhiit, ilitquhit aliahutaunilu; tamna pilarniq ihuaqhihimani, hapummini, pilanitlu inmigurutit ukpiriyamingnut ilitquhiitlu inait; tamna pilarniq atuqni munarinilu aliahutaunit pinahuaqnit; pilarniqlu ihuaqhatqikhaqnit inungnut timigiyait.

2. Nunaqyuat piyalgit qiniqni pilaqnit pilariangi tamnalū/ualuniit ihuaqhatqikhaqnit aliahutauni pinahuaqnit inungnut timigiyait pihimayamingni atuqhugit naamaktumik, takukhauyumik atuttiaqtumiklu hanalrutai pivaliatitnit piqatigiplugit tapkuat nunaqaqaqtut inungnut piplugit.

Nakataani 13

1. Nunaqaqaqtut inungnut pilarutilgit atulitqikhaqnit, atuqni, pivaliatitnit nuktinqnilu kingvakhanut atuqpakhimaniqtik, uqauhiit, uqauhikkut pitquhi, ihumaliurutit, titirauhit titiqatlu, taihimanilu pihimainaqnilu inmingni atiriyai nunaluyut, inigiayuyut inungnutlu.

2. Nunaqyuat piyalgit atuttiaqtumik piyauni atuqpiariangi tamna pilarut hapummiyayanga atuqpiariangilu tapkuat nunaqaqaqtut inungnut kangiqhimayauni katimayituaqnikkut, maligaqtigut, aulatyutinutlu pityuhiit tapkuat piyalgit piqarutayunut tukiliurutai uvaluniit ahii naamaktut piyaunit.

Nakataani 14

1. Nunaqaqaqtut inungnut pilarutilgit pinguqtauni munarinilu iliharniqmun havagutiktik havakvitlu piqaqtitni iliharniq nanminiq uqauhiqmingnut, piplugit naamaktumik ilitquhiqtik pityuhiit ilihainiqmun ilitniqlu.

2. Nunaqaqaqtut inmiguqtut, piluaqtumik nutaqat, pilarutilgit tamaitni puqtunit pityuhitlu iliharniq taphuma Nunaqyuap ihuinaqtauhimaittumik.

3. Nunaqyuat piyalgit, piqatigiplugit nunaqaqaqtut inungnut, piyauni atuttiaqtunik pinit, pinahuaqhugit nunaqaqaqtut inmiguqtut, piluaqtumik nutaqat, ilautitlugit tahapkuat inuuyut hilataaninunagiyaamingni, pilaqnit, ayuqnaittarangit, iliharniq inmingni ilitquhiqmingni piqatitnilu inmingni uqauhiit.

Nakataani 15

1. Nunaqaqaqtut inungnut pilarutilgit harimagini aalatqiknilu ilitquhiqmingni, pitquhiit, atupakhimani pinahuaqpaknilu tapkuat piyalgit naamaktumik piyauni iliharniqmi inungnutlu tuhagakhat.

2. Nunaquyat piyalgit atuttiaqtunik pityuhit, uqaqatigiplugit ikayuqtigiplugitlu nunaqaqaqtut inungnut piyaununut, akiraqtuqni qipalugiyauniq piiqnilu ihuinarniq aturahuaqitnilu ipiraittailiniq, kangiqhimaniq nakuuyumiklu piqatigikniq tahapkunanga nunaqaqaqtut inungnut tamaitalu ahii ilagiyai inuuhit.

Nakataani 16

1. Nunaqaqaqtut inungnut pilarutilgit pinguqninik inmingni tuhagakhaliat uqauhiqmingni pilaqnitlu tamaita piyauni nunaqaqaqtungittut tuhagakhaliat ihuinaqtauhimaittumik.

2. Nunaquyat piyalgit atuttiaqtumik piyaunit atuqpiariangi tapkuat Nunaquyaq-inmingnut tuhaqhitautil puyauni turaqnit nunaqaqaqtut ilitquhit aalatqiknit. Nunaquyat, qipalugiyauhimaittumik atuqpiariangi tamaat ihumamirniq uqauhiqnut, pinahuaqtitakhat inmingni tuhaqhitautil naamaktumik turaqnit nunaqaqaqtut ilitquhiit aalatqikni.

Nakataani 17

1. Nunaqaqaqtut inmiguqtut inungnutlu aliagini tamaita pilarutit pinguqtauni malikhugit atuqniit hilaqyuaqmi nunagiyamingnilu havakniqmun maligaq.

2. Nunaquyat piyalgit uqaqatigilugit ikayuqtigilugitlu nunaqaqaqtut inungnut piyauni taihimayut pityuhiit hapummininik nunaqaqaqtut nutqat tapkunanga maniliurutit atupiluktaqnit havarininitlu kitutliqak havat hivuranalat uvaluniit ulapihaqni nutaqap ilihaqnia, uvaluniit huruqtitnia nutqap aaniaqtailinia uvaluniit timinga, ihumaliquitit, tarniq, pittiariniq uvaluniit inuliquitit pivaliatitnit, ihumagiplugit taihimayut qanurililaqnit atuqpiaqnitlu iliharniq pilaliqtiynahauqnit.

3. Nunaqaqaqtut inmiguqtut pilaqnilgit piyaungitnit kitunikliqak ihuinaqtauniq qanuritnit havakniqmun tamnalu, taimattaq, havakhanut manikhauhiatlu.

Nakataani 18

Nunaqaqaqtut inungnut pilarutilgit piqatauniq ihumaliurutinut pityutit tapkuat aktualaqtai pilarutai, atuhugit niruaqni inmingnik malikhugit tapkuat inmingnut pityuhiit, taimaluttaq ihuaqhihimani pivaliatitnilu inmingnut ihuaqhihimani pivaliatitnilu inmingnut nunaqaqaqtut ihumaliurniq havakvit.

Nakataani 19

Nunaquuat piyalgit uqaqaqtigikniq ikayuqtigikniqlu nakuuyumik tapkununga nunaqaqaqtut inungnut pityutauniatuhugit inmingnik kivgaqtit havakvit pinahuaqhugit pitaqnit ihumamik, hivuani tuahaumattiaqtumiklu angiqnit atuliqniahaqhugit atuqpalianilu piqumat uvaluniit aulatyutit piyauni aktualaqtainut.

Nakataani 20

1. Nunaqaqaqtut inungnut pilarutilgit ihuaqhihimani pivaliatitnilu katimayituaqnit, maniliurutit inuliquititlu havagutit ualunit havakvit, nautiumayauni aliahutigininut inmingnik piplutik niqikhaqhiurniq pivaliatitiniqlu, piqatauniqlu ihumamik tamaitni pitqubiit ahiilu maniliurutit hulininik.

2. Nunaqaqaqtut inungnut pittailiyayut pityuhit niqikhaqhiurniq pivaliatitnilu pilarutilgit tapkuninga atulitqikhaqniik.

Nakataani 21

1. Nunaqaqaqtut inungnut pilarutilgit, ihuinaqtauhimaittumik, nakuuhivalliinqinut maniliurutai inuuhitnutlu qanuritnit, ilautitlugit, taimatut, tahapkunani iliharniq, havakniq, havaknut iliharniq ilihatqikharniqlu, igluqarniq, halumaniq, aaniaqtailiniq inuuhiqmutlu nautiumaniq.

2. Nunaquuat piyalgit atuttiaqtumik piyauni tamnalul, naamagangat, taihimayut piyauni atuqpiariangi nakuuhivalianginnaqnit maniliurutai inuuhitlu qanuritnit. Piluaqtumik pinahuaqni piyalgit tapkununga pilarutit taihimayutlu piyaqaqnit nunaqaqaqtut inutuqait, aqnat, inulrammiit, nutaqat inungnutlu pimmalutilgit.

Nakataani 22

1. Piluaqtumik pipinahuaqtauni piyalgit pilarutit taihimayutlu piyalgit nunaqaqaqtut inutuqanut, aqnat, inulrammiit, nutaqat inungnutlu pimmaqlutilgit atuqpalianinut una Piniraqnit.

2. Nunaquuat piyalgit atuttiaqtumik, piqatigiplugit tapkuat nunaqaqaqtut inungnut, atuqpiariangi tapkuat nunaqaqaqtut aqnat nutqatlu aliagini tamaita hapumminit atuqpialaqnitlu akirqtuqni tamaita qanuritnit ningaqauni ihuinaqtaunilu.

Nakataani 23

Nunaqaqaqtut inungnut pilarutilgit naunaiqni pivaliatitnilu hivulliutyaqnit atugakhaliaqlu atuqtauninut pilarutai pivaliatitninut. Piluaqtumik, nunaqaqaqtut inungnut pilarutilgit hulittiaqtumik ilaunit pivalianinut naunaiqnilu aaniaqtailiniq, igluqarniq ahiilu maniliurutit inuliquititlu havagutai atuhugit taimaittut havagutit aktuayai tamnalul, ayuqnaittarangat, aulani taimaittut havagutit inmingni havakvini.

Nakataani 24

1. Nunaqaqaqtut inungnut pilarutilgit inmingnut pitquhiit havautit ihuaqhihimanilu aaniaqtailininut pitquhiit, ilautitlugit tapkuat nunguttailini inmingnut aturialgit havautayut nauhimayut, angutikhat havikhaitlu. Nunaqaqaqtut inmiguqtut pilarutiqaqmiyuttauq pilaqnit, kitinikliqak ihuinaqtauhiamaittumiik, tamaitnut inuliquitit aaniaqtailiniqlu kivgaqtutit.

2. Nunaqaqaqtut inmiguqtut piqaqtut aayikkiktumik pilarutit aliagininut puqtuniqamun piyaulaqli atuqtauvaqtut timimun ihumaliqutinutlu aaniaqtailiniq. Nunaqyuat piyalgit piyangi aturialgit atuqtauni piplugit pitaqnit hivunmukpalianiq tamaat ilitturini una pilarut.

Nakataani 25

Nunaqaqaqtut inungnut pilarutilgit ihuaqhihimaninut hakugikhivalliqlinilu inmingnut taqnit piqatigikni pitquhiqmingnut nanminiriyai uvalunit nayuqtai atuqnilu nunat, nunatagaayut, imait hinaangilu tariut ahiilu piqaqnit pihimayangi havariyait kinguvakhanut uumunga piplugu.

Nakataani 26

1. Nunaqaqaqtut inungnut pihimayut pilarutinik nunamun, nunatagaayut piqaqnitlu tapkuat pitquhitigut nanminiriyait, nayuqtai uvaluniit ahiagut atuqtaai uvaluniit pitagait.

2. Nunaqaqaqtut inungnut pihimayut pilarutit nanminirini, atuqni, pivaliatitni munarinilu pihimayaini pityutigiplugit pitquhitnik nanminiriyai uvaluniit pitquhiit havarini uvaluniit atuqni, tamnaluttauq tahapkuat pihimayai ahiagut pitaqnit.

3. Nunaqyuat piyalgit pipkainiq maligaqtigut ilitturini hapumminilu tahapkuat nunat, nunatagaayut piqaqnitlu. Taima ilitturini piyalgit havarini piplugit naalakni pitquhit, ilitquhiit nunalu pitarini havagutai tapkuat nunaqaqaqtut inungnut piyaunit.

Nakataani 27

Nunaqyuat piyalgit pinguqtitni atuqpalianilu, piqatigiplugit tapkuat nunaqaqaqtut inungnut piyaunit, naamaktumik, inmiguqnit, ilikkuqtumik, angmayumik takukhauyumiklu pityuhiit, pipkaqhugit ilitturini tapkuat Nunaqaqaqtut inmiguqtut maligait, pitquhiit, ilitquhiit nunalu nayuqtauni havagutit, ilitturini nalaanitni tapkuat pilarutit nunaqaqaqtut inungnut piplugit nunagiyait, nunatagaayut piqaqnitlu, ilautitlugit tahapkuat pitquhiqnut nanminiriyai uvaluniit ahiagut nayuqtai uvaluniit atuqnit. Nunaqaqaqtut inungnut piyalgit pilarutit piqatauniq uumunga pityuhiqmun.

Nakataani 28

1. Nunaqaqaqtut inungnut pilarutilgit atutqikhaqnik, piplugit ilaqalaqnit ihuaqhigiartai uvaluniit, una pilaittanga, nakuamun, naamaktumik ayyikkikniq utiqviunia, nunanut, nunatagauyut piqaqnitlu tapkuat pihimayai pitquhiqnut nanminirini uvaluniit ahiagut pihimani uvaluniit atuqni, tapkuat pitagauhimayut, piyauni, nayuqnit, atuqnit uvaluniit huruqtauni pihimaittumik ihumamik, hivuagut tuhaumaplutiklu angiqnit.

2. Kihiaqut ahiagut ihumamik angiqat tapkuanga inungnut piyaayunut, utiqviunit piyalgit piplugit nunat, nunatagauyut piqaqnitlu ayyikkutai nakuuninut, aktilat maligaqtigutlu qanuritnit uvaluniit maniknut utiqviunit uvaluniit ahiagut naamaktumik pityautqikhaqni.

Nakataani 29

1. Nunaqaqaqtut inungnut pihimani pilarutit nunguttailini hapumminilu avatigiyauyut havarittiaqnilu pilaqnit nunaktik uvaluniit nunatagauyut piqaqnitlu. Nunaqyuat piyalgit pinguqtitni atuqpalianilu ikayurutit havagutai tapkununga nunaqaqaqtut inungnut tahapkununga nunguttailini hapumminilu, ihuinaqtauhimaittumik.

2. Nunaqyuat piyalgit atuttiaqtunik piyauni atuqpiariangi pingitni tutqumavit uvaluniit iqaqnit hivuranaqtut hunat piyauni nunaitni uvaluniit nunatagauyut tapkununga nunaqaqaqtut inungnut pihimaittumik ihumamiqni, hivuani tuhaumattiaqtumiklu angiqnit.

3. Nunaqyuat piyaqaqmiyuttauq atuttiaqtunik piyaunit atuqpiariangi, piyaqarangata, tapkuat munarini, ihuaqhihimani ihuaqhatqikhaqnilu aaniaqtailini nunaqaqaqtut inungnut aktuanit taimaittunit hunat, ilaa atuqpalianit.

Nakataani 30

1. Anguyaktit huliniit piyalgit atuqtaungitni nunani uvaluniit nunatagauyuni tapkuat nunaqaqaqtut inungnut, kihimik naamakpata turangayunit inungnut piyumanit uvaluniit ahiagut ihumamik angiqnit tapkuat uvaluniit tukhiqnit nunaqaqaqtut inungnut piyaayunut.

2. Nunaqyuaqtat piyalgit havarittiaqni uqaqqtigiknit tapkununga nunaqaqaqtut inungnut piyaayunut, atuqhugit naamaktumik pityuhiit piluaqtumiklu atuqhugit tapkuat kivaqtuinit havakvit, hivuani atuqtauni nunagiyai uvaluniit nunatagauyut anguyaktinut huliniit.

Nakataani 31

1. Nunaqaqaqtut inungnut pilarutilgit ihuaqhihimani, munarini, hapummini pivaliatitnilu tapkuat ilitquhiit pitquhi, pitquhit ilihimani pitquhitlu ilitquhi uqauhit, tapkualuttauq ilaliutini naunaiyautait, pitquhiliqutit ilitquhiitlu, ilautitlugit inungnut naultvigini piqaqnit, nautyutai, havautit, ilihimanit pigiyait nauhimayut angutikhatlu, uqauhiit pitquhit, titiqat, hanatyuhit, ulapqinit pitquhiitlu ulapqinit takukhaunitlu qungiaqatlu hanauyaqnit. Piqaqmiyuttauq pilarutainik ihuaqhihimani, munarini, hapummini pivaliatitnilu ilihimaniriyagtik pigiyaunit tahapkunaangatut ilitquhiit pitqutituaq, pitqihit ilihimani, pitquhiitlu ilitquhiit uqaahirinit.

2. Piqatigiplugit tapkuat nunaqaqaqtut inungnut, Nunaqyuaqtat piyalgit atuttiaqni piyaunit ilitturininut hapumminilu tapkuat atuqtauni tahapkuat pilarutit.

Nakataani 32

1. Nunaqaqaqtut inungnut pilarutilgit naunaiqni pivaliatitnilu hivulliutyaqnit atugakhaliatlu tapkuat pivaliatitni uvaluniit atuqni nunaktik uvaluniit nunatagaqyut ahiilu piqaqnit.

2. Nunaqyuaqtat piyalgit uqaqaqtigikni ikayuqtigiknilu nakuuyumik tapkununga nunaqaqaqtut inungnut piyaqyut atuqhugit inmingnut kivgaqtiuyut havakvit pinahuaqhugit pitaqnit ihumamik tuhaumayumiklu angiqnit hivuani angiqtaunit kitutliqak havanguyut aktuayut nunagiyainut uvaluniit nunatagaqyut ahiilu piqaqnit, piluaqtumik atatyutainut pivaliatitnit, atuqtaunit uvaluniit amuqhaqni havikhat, imaq uvaluniit ahii piqaqnit.

3. Nunaqyuaqtat piyalgit piqaqtitni atuttiaqtut havagutai naamaktunik hugiatqiknit kitunutliqak taimaittut huliniit, naamaktumiklu piyaunit piyalgit ihuaqhigiaqni ihuilrut avatiliqutinut, maniliurutit, inuliquitit, ilitquhiit uvaluniit tarniqmun aktuanit.

Nakataani 33

1. Nunaqaqaqtut inungnut pilarutilgit naunaiqninut inmingnut hunaunit uvaluniit ilauvigini malikhugit ilitquhiqtik pitquhiitlu. Una ihuityutaungittuq pilarutmun tapkuat nunaqaqaqtut inmiguqtut pitaqninut nunataqhimanit tapkuat Nunaqyuat nunaligiyai.

2. Nunaqaqaqtut inungnut pilarutilgit naunaiqninut tapkuat hanalrutit tikkuqaqhilniqlu ilauvigini havakvigiyait malikhugit inmingnut pityuhiit.

Nakataani 34

Nunaqaqaqtut inungnut pilarutilgit aturahuaqtitninut, pivaliatitni ihuaqhihimanilu tapkuat havakvit hanahimani naunaittutlu ilitquhit, tarniit, pitquhit, pityuhit, pitquhiuni tamnalu, piplugu atuqtuni, apiqhuiyinu havagutai uvaluniit pitquhiit, malikhugit hilaqyuaqmi inungnut pilarutit atuqtauvaknit.

Nakataani 35

Nunaqaqaqtut inungnut pilarutilgit naunaiqninut tapkuat havarini tapkuat inmigut nunaligiyamingni.

Nakataani 36

1. Nunaqaqaqtut inungnut, piluaqtumik yahapkuat aviktaunit hilaqyuaqmin kikligiyainut, pilarutilgit ihuaqhihimani pivaliatitnilu turaqviunit, piqatigikni ikayuqtigiknilu, ilautitlugit huliniit tarniqmun, ilitquhiit, katimayituaqnit, maniliurutit inuliquititlu piplugit, inmingnut ilauninut tahapkualuttauq ahii inungnut akiani kikligiyai nunat.

2. Nunaqyuat, uqaqaqtigiplugit ikayuqtigiplugitlu nunaqaqaqtut inungnut, piyalgit ikayuqtiginilu nunaqaqaqtut inungnut, piyalgit atuttuaqnit piyaunit havagutainut atuqtaunit atuqpiqtitnilu tapkuat atuqpaliani una pilarut.

Nakataani 37

1. Nunaqaqaqtut inungnut pilarutilgit ilitturiyaunit, tautukni aturiaqaqtitnilu angirutit, angirutauyut ahiilu atuttiaqtut ihuaqhautit iniqtiqni tapkununga Nunaqyuat atuqnit naalaknilu taimaittut angirutit, angirutauyut ahiilu atuttiaqtumik ihuaqhautit.

2. Piittuq uumani Piniraqnit tukiliurutauni mikhigiaqtitni uvaluniit piiqnit tapkuat pilarutit tapkuat nunaqaqaqtut inungnut piqaqnit angirutini, angirutauyut ahiilu atuttiaqtumik ihuaqhautit.

Nakataani 38

Nunaqyuat, uqaqaqtigiplugit ikayuqtiginilu nunaqaqaqtut inungnut, piyalgit piyauni naamaktut piyaunit, ilautitlugit piquyaqni piyaunit, pitaqninut tapkununga uumani Piniraqnit.

Nakataani 39

Nunaqaqaqtut inungnut pihimayut pilarutmik pilaqninut kiinauyaliqutit pitqubiliqutitlu ikayuqnit talvanga Nunaqyuat atuqhugitlu hilaqyuaqmi ikayuqtiginut, aliagiyauninut tapkuat pilarutit piqaqnit uumani Piniraqnit.

Nakataani 40

Nunaqaqaqtut inungnut pilarutilgit pilaqninut aturahuaqtitnilu ihumaliurut atuqhugit naamaktut nakuuyumiklu pityuhiit ihuaqhigiarutinut ihuilrunut maamagityutaungitnilu tapkununga Nunaqyuat uvaluniit ahii piqatauyut, tapkualuttauq atuttiaqtumik ihuaqhautit tamaitnut ihuaqutaunit tapkuat inmingnut katitlugitlu pilarutit. Taimaittut ihumaliurutit pipkaiyut ihumagiyaunit pitqubiqnut, pitqubiiit, maligait maligaqnilu havagutai tapkuat nunaqaqaqtut inungnut piyauyut hilaqyuaqmilu inungnut pilarutit.

Nakataani 41

Tapkuat inuutyutit taihimayutlu havakvit tapkuat United Nations havagutai ahiilu avatingnut kavamaliqutit timiuyut piyalgit ikayuqhiutini tapkuat piqaqnit uumani Piniraqnit atuqhugit atuliqtitnit, taimaluttauq, kiinauyaliqutit ikayuqtigiknit pitqubiliqutitlu ikayuqrutit. Pityuhiit piyaunilu atuqpiariangi piqtaunit tapkuat nunaqaqaqtut inungnut uumunga pityutit aktuanit tapkununga piyalgit pinguqtaunit.

Nakataani 42

Tapkuat United Nations, timigiyait, ilautitlugit Atuinaqtut Katimavi tapkununga Nunaqaqaqtut Pityutit, taihimayutlu havakvit, ilautitlugit nunaqyuami puqtunit, tapkuatlu Nunaqyuaqtat piyalgit aturahuaqtitni ukuat Piniraqnit kinguaguqlugitlu atuutiariangi uumani Piniraqnit.

Nakataani 43

Tapkuat pilarutit ilitturini hamani piyut mikiniqhamik atuqtauvaknit anniumaniq, harimahukniq inuuhiriknitlu tapkuat nunaqaqaqtut inungnut hilaqyuaqmi.

Nakataani 44

Tamaita pilarutit ihumamiqnilu ilitturiyauni hamani ayyikkiktumik piqpiarniraut angutininut aqnanutlu Nunaqaqaqtut inmiguqtut.

Nakataani 45

Piittuq uumani Piniraqnit piyaulaqni mikhigiarutauni uvaluniit piiqni tapkuat pilarutai nunaqaqaqtut inungnut pihimani taty a uvaluniit piyaqalat pitaqnit hivunikhami.

Nakataani 46

1. Piittuq uumani Piniraqnit piyaulaqni tukiliuqnit piniraqni kitunutliqak Nunaqyuaq, inungnut, ilagit uvaluniit inungmun kitunikliqak pilarut piqatauinut kitutliqak huliniit uvaluniit havarini kitutliqak huliniq kikluqtut tapkununga Maligaqyuat tapkununga United Nations uvaluniit piyauni pilarutit uvaluniit aturahuaqtitni kitutliqak huliniit tapkuat ilauhuiqtitni uvaluniit nakunngiqni, katitlugit uvaluniit ilagut, tamna nunatagauyuq nakuunia uvaluniit katimayituaqnia atauhiunit nunagiyauni inmigurutitlu Nunaqyuat.

2. Atuqnik tapkuat pilarutit taiyauyut talvani taty Piniraqnit, inungnut pilarutit atuqtauvaknitlu ihumamirniq tamaita piyalgit naalaktaunit. Tamna atuqnia pilarutit hivunmuktauyut uumani Piniraqnit piyalgit pityutauni kihimik taimaittut kiklilirutait naunaiqninut maligaqtitigut malikhugitlu tapkuat hilaqyuaqmi inungnut pilarutit aturiaqaqnit. Kitutliqak taimaittut kiklilityutit piyalgit ihuinarutaungitnit piyaunilu piyalgit kihimiunit piplugit nautiumanit piplugu ilitturinit naalaknilu pilarutinut ihumamiqnitlu ahiinut pitaqnilu taimatut pinahuaqniqhaunilu piyaqaqnit ihumamirnaqtunut inuuhit.

3. Tamna piqarutaunit ihuaqhiyauyut uumani Piniraqnit piyaulgit tukiliuqnit malikhugit tapkuat ihumagiyaunit nakuaturniq, ihumamirniq, naalaknit inungnut pilarutit, naalaknit inungnut pilarutit, ayyikkiktitaunit, ihuinaqtaungitnit, nakuuyumik aulatyutaunit nakuuyumiklu ukpirinit.